

ALEKSEI TUROVSKI:
Unistamiseks on teatavasti vaja vaba aega,
mis on inimese jaoks suurim väärtus üldse.

LOODUSE –

SÖBER

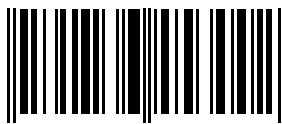
JÕULUKUU / SÜDAKUU (DETSEMBER/JAANUAR) 6/2014

Meie
KASSID
Poolas **EESTIS PÜÜTUD ILVESED MASUURIA
ASURKONDA TAASTAMAS**

TOORLEIVAKESTE TULEK TURULE • UUS KESKKONNAHARIDUSKESKUS • TIGU LEMMIKLOOMAKS

**OHTLIKUD
MÄNGUASJAD**

9 771736 453002

ISSN 1736-4531
ISSN 2228-4524

3.50 €

nr 6/2014

Toimetus:

Peatoimetaja
Helen Arusoo
tel 610 4107
helen@loodusesober.ee

Toimetaja
Mats Kangur
mats@loodusesober.ee

Toimetaja
Ulvar Käärt
ulvar@loodusesober.ee

Toimetaja
Juhani Püttsepp
juhani@emu.ee

Keeletoimetaja
Signe Siim
signe@loodusajakiri.ee

Toimetaja
Toomas Juriado
tel 742 1186
toomas.juriado@el.loodus.ee

Reklaam
Elo Alga
tel 610 4106
reklaam@loodusajakiri.ee

Tellimine
tel 610 4105
loodusajakiri@loodusajakiri.ee

Väljaandja
Endla 3, 10122 Tallinn
www.loodusajakiri.ee

MTÜ Loodusajakiri juhatuse esimees
Tiina Talvi
tiina@loodusajakiri.ee

Kujundus
Jaanus Koov

Trükk **AS Kroonpress**

Ajakiri ilmub Keskkonnainvesteeringute
Keskuse toetusel. 6 numbrit aastas.

Autoriõigus, MTÜ Loodusajakiri,
Loodusesõber, 2014

JUHTKIRI

Tibusid lugedes

Aasta loodushariduse tippsündmuseks võib pidada Tallinna uue loodusmaja, täpsemalt keskkonnahariduskeskuse valmimist Tallinna loomaaias. Lõpuks sai Tallinn ka midagi kobedat. Muidugi on praegu pealinnas tegutsemas Kullo toredad looduseringid, Nõmme loodusmaja ning aina rohkem on haridusele avatud botaanikaaed. Mis on kõik väga kena, aga ebapiisav pealinnale. Esiteks nõmme- kad pole end kunagi päristallinlasteks pidanud ja Nõmme maja on ju väike ning Kullos on ka muud lisaks ainult looduseringidele. Et luua loodusmaja erilist õhkkonda, on vaja enamat. Tallinna vana loodusmaja endised õpilased mainivad kokku saades ju siamaani nukra tooniga: „Tallinnal ju loodusmaja enam pole.”

Mis siis vana majaga juhtus? Viimati leidis loodusmaja umbkaudu 17 aasta eest Mooni tänaval pelgupaiga koos tehnikutega, nime all tehnika- ja loodusmaja ehk TELO, varsti aga hääbus lõplikult noore vabariigi muutuste tuules, mil huviharidus liikus riiklikust alluvusest munitsipaalhaldusse. Varem riigi tuge nautinud loodusmaja jäi järk-järgult rahast ilma. Aastatepikkune närutamine sõi ka õpetajate entusiasmi ning õpilasi jäi vähemaks, kui hindu tõsteti ja tegevusi aina kokku tõmmati.

Kas võib siis loota, et nüüd leidis loodusmaja taas endale kodu? Kõik peaks loomaaia uues majas olema nagu vaja: paik on pühendatud ainult loodus- ja keskkonnaõppele, seal elab hulgaliselt vahvaid loomi-linde ja õpetajad on tasemel. Ning veel: uue keskuse loodushariduse osakonda juhib Maris Laja, legendaarne TELO õpetaja, kes sümboliliselt seob vana maja uuega. Jaksu talle!

Ent läheb veel aega, kuni lapsed loomaaia looduskooli üles leiavad. Sügisel väljakuulutatud lasteringid ei ole seni täis. Üks neist – entomoloogiaring – jäi sügisel osalejate puudumisel avamata, ehkki plaanis oli käima lükata koguni kaks entomoloogiaringi. Aga me ei usu ju seda, et Tallinnas, ainuüksi Õismäel ehk linnaosas otse loomaaia kõrval, ei leiduks 10 putukahuvilist poissi. Nad tuleb lihtsalt üles otsida ja öelda, et neid oodatakse.

HELEN ARUSOO

Kuude nimed Loodusesõbras

Jaauar | Südakuu
Veebruar | Radokuu
Märts | Urbekuu
Aprill | Mahlakuu

Mai | Lehekuu
Juuni | Pärnakuu
Juuli | Heinakuu
August | Põimukuu

September | Sügiskuu
Oktoober | Porikuu
November | Kooljakuu
Detsember | Jõulukuu

2 **Loodusfoto.**
Remo Savisaar

5 **Jõulukuu ja südakuu looduses.**
Arne Ader

8 **Aasta looma lood.**
Prangli viigrijutte

9 **Sõnumeid meilt ja mujalt.**

16 **Uus keskkonna-
hariduskeskus
loomaaias ootab lapsi.**
Helen Arusoo

22 **Eesti ilvesed
täiendavad Poola
asurkonda.**
Ulvar Käärt

30 **Pildi sünd.**
Jaan Künnap

32 **Loodusesõber võtab
asja käsile.**
Ohtlikud mänguasjad.
Ulvar Käärt

36 **Matkarada.**
Teistmoodi
matkarada - Aidu
karjäär. Ulvar Käärt

39 **Unistades.**
Aleksi Turovski

40 **Mõtisklus.**
Ingmar Muusikus

46 **Loodusega sina peal.**
Piret Eensooga rääkis
Juhani Püttsepp

49 **Toorleivakeste suur
tulemine.**
Gunnel Koba

52 **Loodus kodus.**
Lemmikloom tigu.
Helen Rohtmets

54 **Ühe paadi lugu.**
Juhani Püttsepp

56 **Allikate aasta
hiiekuva võistlusel.**
Helen Arusoo

58 **Raamaturott.**
Toimetab Juhani
Püttsepp

60 **Köögifüüsika.**
Aare Baumer
küpsetab kooki.
Nuputa!

62 **Aja lugu.**

64 **Vaata imet!**